

חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים

התשס"ח, 2008 - מידע שימושי

כתבו:	גיא פינקלשטיין מנכ"ל עמותת לשם	מיכל טבקמן רכזת תחום חקיקה, עמותת לשם	יועצים משפטיים לכתיבת מסמך זה: עו"ד ערן טמיר ועו"ד ניצן בן צבי עריכה לשונית: דנה ברנדייס ודליה זומר
-------	-----------------------------------	--	---

הקדמה

בפברואר 2009 נכנס לתוקפו חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות העל תיכוניים. מסמך זה מתמצת את המידע השימושי מתוך חוק זה ומוגש לשימושכם. מטרת החוק היא לסייע למועמדים עם לקות למידה למוסדות להשכלה העל-תיכונית וללומדים בהם למצות את זכויותיהם בצורה המיטבית. כיום לומדים במוסדות אלה כ-17,500 סטודנטים עם ליקוי למידה המהווים 5.6% מכלל התלמידים במוסדות להשכלה על-תיכונית. תחום התמיכה בסטודנטים עם ליקוי למידה התפתח מאוד ב-15 השנים האחרונות. כיום פועל מרכז תמיכה לסטודנטים עם ליקוי למידה כמעט בכל מוסד להשכלה על-תיכונית. התפתחות זו אפשרה תהליך של שינוי עמדות כלפי סטודנטים אלו ומעבר משיח של חמלה לגישה המאמינה ביכולות ובכישורים של אנשים עם ליקוי למידה תוך עיגון זכויותיהם בחקיקה.

הגדרת לקות למידה והפרעת קשב על פי החוק:

לקות המשליכה על תהליכים קוגניטיביים והבאה לידי ביטוי בקשיים משמעותיים שאינם תואמים את הצפוי לגילו של בעל הלקות ברכישת מיומנויות או בשימוש בכישורים של קשב וריכוז, שפה, קריאה, כתיבה, המשגה, תפקוד ניהולי או יכולות חישוביות, חברתיות או רגשיות, למעט קשיי למידה הנובעים מאחד או יותר מאלה בלבד: פגיעה חושית, לקויות מוטוריות, פיגור שכלי, מוגבלות נפשית או תנאים חיצוניים, כגון חסך סביבתי, תרבותי או חברתי-כלכלי.

חשוב להדגיש!

מסמך זה מהווה תקציר לחוק ואינו יכול להחליף ייעוץ משפטי.

המוסדות שעליהם החוק חל:

1. מוסדות אקדמיים - כל מוסד שקיבל רישיון להעניק תואר ישראלי על ידי המועצה להשכלה גבוהה.
2. מוסדות מקצועיים -
 - א. כל מוסד להכשרה או השכלה מקצועית טכנית, תורנית או דתית.
 - ב. מוסד המכשיר את תלמידיו לבחינות ממשלתיות.
 - ג. מוסד המעניק השכלה המוכרת על ידי משרד ממשלתי.
 - ד. השכלה קדם אקדמית - כל מכינה של מוסד אקדמי, מכינה לבגרות או מכינה קדם הנדסית.

מה הוא אבחון מוכר?

כדי למצות את הזכויות המוענקות לכם לפי חוק זה עליכם להגיש למוסד הלימודים אבחון שנערך על ידי מאבחן מוכר, כהגדרתו בחוק זה, לשם זיהוי ליקויי הלמידה ו/או הפרעת הקשב שלכם.

אם תקפידו להביא אבחון מוכר לפי הוראות חוק זה, לא יהיה באפשרות המוסד לדחות את האבחון, למעט במקרים חריגים ויוצאי דופן.

עד שנת 2014 ניתן לפנות גם לבעלי המקצועות הבאים (בתנאי שקיבלו אישור לאבחן מרשם המאבחנים):

1. בעל/ת תואר ראשון ממוסד אקדמי ישראלי או ממוסד בחו"ל שקיבל/ה הכרה משר החינוך. ושיש בידי תעודה מוכרת על ידי שר החינוך המעידה על הכשרה של שנתיים בתחום של אבחון לקויות למידה.
2. מורה בעל/ת תעודה ממוסד ישראלי להכשרת מורים או ממוסד מחו"ל ששר החינוך הכיר בו כמאבחן/ת והינו בעל תעודת הכשרה בתחום ליקויי למידה.
3. בעל/ת תעודת הכשרה בתחום ליקויי למידה.
4. בעל/ת תואר בוגר בריפוי בעיסוק או בהפרעות בתקשורת ממוסד אקדמי ישראלי או מוסד מחו"ל שהוכר על ידי שר החינוך לאבחן מבוגרים עם ליקויי למידה.

בעלי המקצועות הרשאים לאבחן על פי החוק:

1. פסיכולוג/ית מומחה/ית.
 2. בוגר/ת תואר שני בליקויי למידה ממוסד אקדמי ישראלי מוכר או ממוסד בחו"ל אשר קיבל/ה הכרה על ידי שר החינוך.
 3. אנשי מקצוע נוספים בעלי תואר שני ממוסד אקדמי ישראלי או ממוסד מחו"ל שקיבלו הכרה על ידי שר החינוך.
 4. אבחון דיסגרפיה: מרפא/ה בעיסוק בעלת תואר שני ממוסד אקדמי ישראלי מוכר או ממוסד מחו"ל אשר קיבל/ה את אישור מנכ"ל משרד הבריאות.
 5. אבחון ליקויי בעיבוד שמיעתי או דיבור: קלינאית/ת תקשורת בעלת תואר שני ממוסד אקדמי ישראלי מוכר או ממוסד מחו"ל אשר קיבל את אישור מנכ"ל משרד הבריאות.
- אבחון הפרעת קשב וריכוז:**
- א. נוירולוג או נוירולוג ילדים
 - ב. פסיכיאטר מבוגרים או פסיכיאטר של הילד והמתבגר
 - ג. רופא מומחה ברפואת ילדים עם ניסיון של שלוש שנים לפחות בהתפתחות הילד.

שימו לב!

רק מאבחנים שקיבלו הכרה קבועה או זמנית לאבחון רשאים לתת אבחון מוכר ללקויות למידה ו/או הפרעת קשב וריכוז לצורך קבלת תמיכה והתאמות כולל במבחני הכניסה למוסדות השכלה על תיכוניים.

שימו לב!

על מנת לקבל התאמות בהליך הקבלה עליך להגיש לעורך הבחינה אבחון מוכר.

שימו לב!

המוסד אינו חייב לאשר לסטודנט התאמה אם זו פוגעת בדרישה מהותית של בחינה או מטלה או אם מתן ההתאמה הוא נטל כבד מידי עבור המוסד.

התאמות בקבלה ללימודים

אדם עם ליקויי למידה ו/או הפרעת קשב וריכוז הרוצה להתקבל ללימודים ובידיו אבחון מוכר זכאי לקבל התאמות בהליך הקבלה למוסד. ההתאמות ניתנות גם עבור בחינות ומטלות הנערכות על ידי גורם חיצוני ומשמשות את המוסד בהליך הקבלה כדוגמת בחינות המרכז הארצי לבחינות והערכה.

התאמות במהלך הלימודים

- סטודנט/ית עם ליקויי למידה ו/או הפרעת קשב וריכוז, שבידיו/ה אבחון מוכר, זכאי/ת להתאמות במסגרת הלימודים. את הבקשה להתאמות יש להעביר לגורם המתאים במוסד הלימודים בהתאם לכללים הנהוגים במוסד. יש לצרף לבקשה את האבחון המוכר וניתן לצרף גם חוות דעת של מרכז התמיכה במוסד. המוסד יבחן את הבקשה ואת המסמכים המצורפים ויקבע את ההתאמות שהסטודנט/ית זכאי/ת להן בהתחשב באופיין ובמטרתן של הבחינות והמטלות הנדרשות במסגרת לימודיו של הסטודנט/ית.
- על המוסד לתת תשובתו תוך 30 יום מרגע שהתקבלה הבקשה.
- ניתן להגיש ערעור על החלטת המוסד. הגורם המוסמך במוסד ידון בערעור, ינמק את החלטתו בכתב ויגיש את תשובתו בתוך 15 יום מקבלת הערעור.
- סטודנט/ית יכול/ה, בכל עת במהלך לימודיו, להגיש בקשה חוזרת להתאמות וזאת בצירוף חוות דעת מקצועית של מרכז התמיכה במוסד.
- ההתאמות מתייחסות לדרכי ההיבחנות וכן לפעילות תומכת במסגרת מרכז התמיכה במהלך הלימודים.

אנו, בעמותת לשם, מאמינים כי חוק זה מקנה לכם כאנשים עם ליקויי למידה ו/או עם הפרעת קשב וריכוז כלים שיאפשרו לכם הזדמנות שווה להצלחה בלימודים. אנו מקווים שהמידע שהבאנו בפניכם יקל עליכם למצות את זכויותיכם. אם נתקלתם בבעיה או שמוסד הלימודים שלכם אינו מקיים את החוק כלשונו, אתם מוזמן לפנות לעמותת לשם. את הפניות יש לשלוח אל גיא פינקלשטיין בכתובת: